

Kunnanhallitus 12.2.2024, liite / Sopeutusohjelman 2024-2026 välipäätös jatkovalmisteluun etenevistä sopeutustoimista ja valmistelua ohjaavista talous- ja henkilöstöpoliittisista linjauksista

Sopeutusohjelma 2024-2026, kunnanhallituksen välipäätöksen liite

Sopeutusohjelman valmistelun ensimmäisessä vaiheessa tunnistettiin ja ideoitiin sopeutustoimia, jotka joko vähentävät kunnan menoja tai lisäävät kunnan tuloja. Nämä sopeutustoimet jakautuvat kahdeksantoista (18) eri alakategoriaan.

Kunnanhallituksen välipäätösvaiheeseen on valmisteltu vain ne ehdotukset sopeutustoimiksi, jotka ovat toteuttamiskelpoisia ja päätöserusteisia. Nämä sopeutustoimet ovat sellaisia, jotka ovat käytännössä mahdollista toteuttaa poliittisin tai viranhaltijan tekemin päätösin. Luettelo sisältää kaikki tunnistetut sopeutustoimet, vaikka ne olisivatkin esimerkiksi voimassa olevan kuntastrategian vastaisia.

Yhteensä toteuttamiskelpoisia sopeutustoimia tunnistettiin 190 kappaletta, ja niiden käyttötalouden eurovaikutukset kohoavat 10,3 miljoonaan euroon. Näiden lisäksi kertaluonteisten ideoiden eurovaikutukset ovat arvioiden mukaan 340 000 euroa. Kunnanhallitus asetti 13.11.2023 § 271 tavoitteeksi, että sopeutusohjelma koostuu vuosittaisilta käyttötalouden kokonaisvaikutuksiltaan 6 miljoonan euron päätöserusteisista sopeutustoimista, jotka jakautuvat 3 miljoonaa euroa kattaviin säästökohteisiin ja rakenteellisiin muutoksiin, 200 000 euroa tuottaviin lisätulonlähteisiin ja 2,8 miljoonan euron veroprosenttituottoihin.

Toteuttamiskelpoiset sopeutustoimet on koottu tämän liitteen luetteloon, jossa lukee jokaista sopeutustoimea kuvaava otsikko, sen eurovaikutusten karkea arvio sekä mihin kategoriaan se kuuluu (A-D). (A: säästökohteet, B: rakenteelliset muutokset, C: lisätulonlähteet, D: veroprosentit).

Huomio pöytäkirjaan: tässä luettelossa on vain ne kunnanhallituksen 12.2.2024 § 29 päätöksen mukaiset toimet, joiden osalta jatketaan sopeutusohjelman valmistelua.

Lähes kaikille sopeutustoimille on luotu karkea kustannusarvio eli oletus siitä, mitkä ovat sopeutustoimien eurovaikutukset kunnan talouteen. Todettakoon, että sopeutustoimien eurovaikutukset on arvioitu koskien yksittäistä sopeutustointia. Useamman sopeutustoimen käyttöönotolla on vaikutuksia toisten sopeutustointien eurovaikutuksiin. Maksuja ja taksoja, omaisuuden myyntiä ja yhtiöitä koskevat eurovaikutukset lasketaan vain, jos ne etenevät välipäätöksestä seuraavaan valmisteluvaiheeseen.

1. Veroprosentit ja muut verovaikutteiset toimenpiteet

Ei sopeutusohjelmaan sisältyviä, jatkovalmisteltavia toimia.

2. Maksut ja taksat

MAKSUT JA TAKSAT		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
C	Katulupa- ja kaivuumaksut	-
C	Kaavoitustoiminnan asiakasmaksut	-
C	Pysäköinninvalvonnan maksut	-
A	Tilasubventioiden vähentäminen/lopettaminen-tarkastelu <i>Koskee yhteisölautakunnan alaisia tilasubventioita liikuntapaikkoihin.</i>	500 000
C	Tonttihintojen maltillinen nostaminen	Tavoite: Kymmeniä tuhansia – satoja tuhansia
C	Kunnan vuokrauseriaatteiden päivittäminen vuokria korottavasti	Ei arviota
YHTEENSÄ		Väh. 500 000

3. Omaisuuden myynti

OMAISUUDEN MYYNTI

Omaisuuden myynnin kertaluonteisia tai vuosivaikutuksellisia eurovaikutuksia ei ole laskettu välipäätökseen. Välipäätökseen on tuotu esimerkit kiinteistöistä, jotka voitaisiin myydä. Toimitila- ja kiinteistöohjelmassa käsitellään näiden lisäksi kaikki muut mahdolliset myytävät kiinteistöt ja toimitilat. Päätös tästä ohjelmasta tehdään maaliskuussa 2024. Jatkovalmisteltuun etenevien sopeutustoimien osalta lasketaan omaisuuden myynnin kertaluonteinen sekä vuosivaikutuksellinen eurovaikutus.

Kategoria	Sopeutustoimiehdotus
C	Piippokeskuksen myynti
C	Kaikki toimitilat ja kiinteistöt tulevat käsittelyyn toimitila- ja kiinteistöohjelman kautta, josta kunnanhallitus päättää maaliskuussa 2024.

4. Tilojen vuokraus ja käyttömuutokset

TILOJEN VUOKRAUS JA KÄYTTÖMUUTOKSET

Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
C	Lempäälän kiinteistöhuolto- ja tekniikka LEKITEK Oy:n toimisto ja hallinto muuttaa Lempäälä-taloon. <i>Tämä sopeutustoimi vähentää investointitarvetta ja kasvattaa kunnan tuloja.</i>	Investointitarpeen väheneminen: 200 000 e
LINJAUS	Selvitetään Lempäälä-talon A-rakennuksen 1. kerroksen ("Sarastian") vuokratilan ottamista kunnan omaan toimintaan.	
C	Sinisen talon ulosvuokraaminen <i>Edellyttää toimintojen siirtämistä muualle, esim. Lempäälä-taloon</i>	40 000
C	Kunnan tilojen vuokraaminen ilta- ja viikonloppukäyttöön <i>Sininen talo, kohtaamispaikat (Säpinä, Kissankulma), tuvat, päiväkotisalit, koulujen tilat, kyläkoulut, keittiöt, kirjastojen tilat</i>	15 000
YHTEENSÄ		Väh. 55 000

5. Avustukset

AVUSTUKSET		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Avustusten määrärahan vähentäminen 40 %-lla tarkastelu <i>Avustusrahan määrärahan vähentämiseen on sisällytetty yhdistystaloavustusten lakkauttamisen eurovaikutus.</i>	100 000
A	Osallistuvan budjetoinnin lakkauttaminen / toimintatavan muutos / määrärahan vähentäminen	50 000
YHTEENSÄ		150 000

6. Toimielin- ja organisaatorakenne

Toimielin- ja organisaatorakennetta koskevat toimet linjataan 31.12.2024 mennessä. Toimielin- ja organisaatorakennetta ei käsitellä osana sopeutusohjelmaa.

7. Toimielinten toiminta

TOIMIELINTEN TOIMINTA		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Luottamushenkilöiden yli 3 tunnin kokouspalkkion poistaminen / korotusprosentin vähentäminen	50 000
A	Luottamushenkilöiden kokouspalkkioiden vähentäminen 20 eurolla	40 000
A	Toimielinten kokousten ulkopuolisten matkojen vähentäminen	12 000
A	Toimielinkokousten asiantuntijapalkkion uudelleen tarkastelu: poistaminen/vähentäminen/perusteiden muuttaminen	10 000
A	Kutsuntalautakunnan edustajat ja niihin liittyvät kustannukset	5000
A	Uusi: valtuustoinfojen siirtäminen Teamsiin	Ei arvioitu
YHTEENSÄ		117 000

8. Yhtiöitä koskevat toimenpiteet

YHTIÖITÄ KOSKEVAT TOIMENPITEET		
Kunnanhallitus linjaa, minkälaisia menoja vähentäviä ja tuloja lisääviä sopeutustoimia se edellyttää valmisteltavan kunkin yhtiön osalta.		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus
-	Lempäälän Kiinteistöhuolto- ja tekniikka LEKITEK Oy	
-	Lempäälän Kehitys Oy, <u>sopimusohjauksen kautta</u>	
	Uusi: Kaikille kunnan tytäryhtiöille 3 % toiminnan tehostamistavoite.	

9. Osakkuudet ja osakkeet

Ei sopeutusohjelmaan sisältyviä, jatkovalmisteltavia toimia.

10. Palveluverkko ja palveluiden järjestäminen

PALVELUVERKKO JA PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN		
Kategoria	Sopeustoeimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
B	Palvelubussin toiminnan/ <u>palvelutason</u> uudelleenarviointi	160 000
B	Myllykolun päiväkodin ja Wilman päiväkodin toiminnallinen yhdistäminen isompiin päiväkoteihin <i>Myllykolun ja Wilman tilat voidaan muuttaa asumistarkoitukseen.</i>	113 000
B	Sääksjärven kirjaston toiminnan <u>uudelleen arviointi</u> / lakkauttaminen / <u>omatoimikirjasto</u>	60 000
B	Nuorisotila Snadin sulkeminen <i>Edellyttää Lempäälä-talolla sijaitsevan Sarastian käytössä olleen tilan ottamista kunnan omaan käyttöön.</i>	50 000
B	Kuljun kirjaston toiminnan/palvelutason uudelleenarviointi	35 000
B	KYLLÄ-sopimuksen laajentaminen: palvelutuotantoa yhdistyksille tai yhteistyössä	10 000 - 50 000
YHTEENSÄ		n. 355 000

11. Palvelutaso / yhteisölautakunta

PALVELUTASO / YHTEISÖLAUTAKUNTA		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Tykkilumilatujen lakkauttaminen	50 000
A	Tykkilumiladun tykittämisen toimintatavan muutos siten, että tykitetään <u>vain syksyllä</u>	15 000-20 000
A	Polttopuupalvelun lakkauttaminen/ <u>toimintatavan muutos</u>	42 000
YHTEENSÄ		57 000 – 92 000

12. Palvelutaso / yhdyskuntalautakunta

PALVELUTASO / YHDYSKUNTALAUTAKUNTA		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
C	Uusi maankaatopaikka / maapankin perustaminen	Kymmeniä tuhansia
A	Bussilinja 58:n lakkauttaminen <i>Yhdyskuntalautakunta on jo antanut lakkauttamista puoltavan lausunnon Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle 6.2.2024 § 14.</i>	150 000
YHTEENSÄ		n. 200 000

13. Palvelutaso / kasvatus- ja opetuslautakunta

PALVELUTASO / KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Kotihoidontuen kuntalisästä luopuminen	720 000
A	Aamu- ja iltapäivätoiminta vain esikoululaisille (tai esi- ja ykkönen)	37 000 – 180 000
A	Koulukuljetusrajan palauttaminen viiteen kilometriin (5 km)/lainmukaiseen minimiin	85 000
A	Valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ulkopuolisten tuntien poistaminen <i>Lempäälä-tunnit, luokanvalvojan tunti, tunne- ja hyvinvointitaidot</i>	60 000
YHTEENSÄ		n. 1 045 000

14. Henkilöstö

HENKILÖSTÖ		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A / LINJAUS	Jokaisen avautuvan vakanssin tarve arvioidaan kriittisesti palvelutarvearvioinnin ja täyttölupamenettelyn kautta 2024-2026 aikana.	500 000
A	Kunnan velvoite ottaa yli 58-vuotiaita velvoitetyöhön päättyy vuonna 2025	211 000 - 250 000
A	Lisäkannustin vapaaehtoiisiin palkattomiin vapaisiin <i>Kannustetaan työntekijöiden palkattomiin vapaisiin 4+1-mallin kautta.</i>	130 000
A	Koulunkäynninohjaajien työn kesäkeskeytys	75 000
A	Vapaaehtoinen lomarahojen vaihtaminen vapaisiin	116 euroa / hlö / päivä
LINJAUS	Henkilöstöetuudet pidetään 0,7 % -tasolla (osuus vuosibudjetista). <i>Tämä tarkoittaa, että henkilöstöetuuksiin käytetään noin 640 000 euroa vuosittain.</i>	Ei eurovaikutusta nykytilanteeseen
YHTEENSÄ		Väh. 825 000

15. Sisäiset toimintatavat

SISÄISET TOIMINTATAVAT / KOKO ORGANISAATIO & PROSESSIT		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Ulkoisten ostopalveluiden käytön vähentäminen <i>Ei sisällä yhteistyö- tai palvelusopimuksia.</i>	Tavoitetasoehdotus: 5 % vähentäminen kuntatasolla.
A	Tarvikehankintojen vähentäminen	Tavoitetasoehdotus: 5 % vähentäminen kuntatasolla = 100 000
YHTEENSÄ		n. 115 000

SISÄISET TOIMINTATAVAT / KASVATUS JA OPETUS		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
C	Vaativan erityisen tuen lasten sopimus pohjainen yhteistyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa <i>Lisätulo kunnalle.</i>	300 000
A	Vuokratyövoiman käyttämättä jättäminen työtehtäviä priorisoimalla (varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäivätoiminta)	60 000
A	"Opepoolin" perustaminen alakouluihin, pilottina kaksi isoa alakoulua	45 000
A	Ruokapalvelut-tehtäväalueen sijaispoolin perustaminen	20 000
YHTEENSÄ		425 000

SISÄISET TOIMINTATAVAT / YHDYSKUNTA		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Matalakaukolämpö käyttöön	Kymmeniä – satoja tuhansia

16. Laitteet ja järjestelmät

LAITTEET JA JÄRJESTELMÄT		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Koulujen digilaitteiden (Chromebook) hankinnan keskeyttäminen	Kertaluonteinen: 50 000 – 300 000
A	Windows-tietokoneiden korvaaminen Chromebookeilla (mahdollisuuksien mukaan)	70 000
A	Sähköisen kokousjärjestelmän hankinnasta luopuminen	Kertaluonteinen: 50 000, Vuosittainen: n. 15 000
A	Samaa toimintoa tuottavien järjestelmien karsiminen (esim. arkistojärjestelmät)	15 000
YHTEENSÄ		100 000 (käyttötalous)

17. Kunnan palveluiden myynti muihin kuntiin ja viranomaisille

KUNNAN PALVELUIDEN MYYNTI MUIHIN KUNTIIN JA VIRANOMAISILLE

Mikäli palveluiden myyntiin liittyviä sopeutustoimia otetaan käyttöön, tulee huomioida, että palveluiden myynti on pois Lempäälän kuntaan kohdistuvasta työstä.

Huom. työllisyyspalveluiden myyntiin ei ole laskettu eurovaikutusta, sillä sopeutustoimi on riippuvainen työllisyysalueen valmistelussa tehtävistä kansallisista ja seudullisista ratkaisuksista.

Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
C	Elinvoima- ja työllisyyspalveluiden myyntiä muihin kuntiin <i>Esim. konsultointi elinkeino- ja matkailuasioissa, alkavien ja pk-yritysten yritys-/rekryointipalvelut, maahanmuuttopalvelut, nuorten työpaja, ohjaamo- ja elinvoimapalvelut</i>	-
C	Lempi-yhteisöbussin vuokraaminen naapurikunnille, väh. 1 päivä/viikko	10 000
C	Liikunta- /hyvinvointineuvontapalvelun myynti naapurikuntiin	10 000
C	Myydään ICT-palveluita naapurikuntiin	10 000
C	Palvelukäytävän lisäpalveluiden myynti (Poliisi, DVV, Vesilahti)	8 000
C	Myydään Google-osaamista naapurikuntiin	4 000
C	Koulutusten myynti (vertaisohjaajakoulutukset)	1 000
C	Järjestöyhteistyön myynti naapurikuntiin (konsultointi/fasilitointi)	1 000
	YHTEENSÄ	Väh. 44 000

18. Muut

MUUT		
Kategoria	Sopeutustoimiehdotus	Eurovaikutus (käyttötalous)
A	Lempäälän-Vesilahden Työttömät ry:n tilavuokriin kohdistuvasta tuesta luopuminen/tuen tarkistaminen	100 000
A	Infrapalvelut: Pysäköintiohjelman tekoa ei aloiteta 2024.	Kertaluonteinen: 40 000
A	Palvelukäytävän aukioloajan lyhentäminen	30 000
YHTEENSÄ		130 000 (käyttötalous)